Objekt PRO SILVA

Dolná Marková

LS Sološnica, OZ Šaštín

Vypracoval: František Figura, OLH

Schválil: Ing. Roman Struhár, vedúci lesnej výroby

V Sološnici 1.10.2006

Zápisník PRO SILVA

1. Regionálne zaradenie

1.1 Lokalizácia a geografická situácia

Krajina: **Slovenská republika**

Lesná oblasť: **Malé karpaty**

Užívateľ (OZ): **OZ Šaštín**

Zemepisné súradnice**: 17° 12´ v. z. d.**
48° 12´ s. z. š.

LHC: **Sološnica**

Rozpätie nadmorskej výšky: **250-300 m n.m.**

Názov: **Dolná Marková**

Prevládajúca expozícia: **SV**

Výmera: **89,01**

Priemerný sklon: **15 %**

1.2 Klíma, geologické podložie, pôda

Klimatická oblasť:
merne teplá

Priem. ročné zrážky : **600 - 800 mm**

Geologické podložie:
Vápenec – dolomity

Priem. roč. teplota v : **9 °C**

Prevládajúce pôdy:
Hnedá lesná pôda

2. Prírodná a ekonomická situácia

Skupina lesných typov:
QF

Prírode blízke hospodárenie od r. **2005**

Drevinové zloženie (odhadom v % podľa jednotlivých drevín):

Zaradenie do vekových tried (odhadom):

listnaté:
dl 54%, bk 20%, hb 15%, js 5%, lp 5%

I. - 10%, II. – 0 %, III. – 0 %,
IV. - 0 %, V. – 70%, VI.+ - 20%

ihličnaté:
bo 0,5 %, smc 0,5 %

Produkcia a ťažba:

Zásoba **26 360 m^3**

Plánovaný etát ročný **2,34 m^3/ha**

Priem. zásoba (odhad z LHP): **310 m^3/ha**

z toho: úžitková hmota **90 %**,palivo **10 %**

Podiel hrubiny od $d_{1.3}$ 30 cm: **55 %**

*Plánovaná obnova celkom (z LHP v ha):**4,44***

Podiel hrubiny pri $d_{1.3}$ 14-30 cm: **30 %**

z toho prir. Obnova **63 %,**umelá obnova **37 %**

Podiel tečiny do $d_{1.3}$ 14 cm: **15 %**

z toho na voľ. pl. **37 %,** pod clonou por. **63 %**

3. Kritériá prírode primeranej pestovateľskej techniky	celkom prevládajúce >75 %	veľmi časté 50-75 %	čiastočne prevládajúce 25-50 %	zriedkavé <25 %
Pestovanie porastovej zásoby, pred-nosť výchovy porastu pred obnovou				+
Výberkové hospodárstvo, forma stromová				+
Ťažba podľa cieľových hrúbok jednotlivých stromov alebo skupín				+
Holorubný hospodársky spôsob				+
Prirodzená obnova	+			
Umelá obnova na voľnej ploche alebo pod clonou porastu				+
Vertikálna štruktúra porastu, vertikálne členenie na malých plochách				+
Horizontálna štruktúra porastu (medzery, skupiny ap.)			+	
Porasty prispôsobené ako biotopy pre zver			+	
Ochrana lesa bez nasadenia chemikálií	+			
Poznámky				
4. Kritériá drevinového zloženia				
Autochtónne dreviny, pôvodné na stanovišti	+			
Nepôvodné, ale stanovištne prispôsobené dreviny			+	
Zmiešané lesy, možnosti tvorby zmiešaných lesov				+
Zriedkavé dreviny (bh,mk, bx, cs ap.)			+	
Prirodzene sprievodné dreviny pri výstavbe lesa (jb, br, os, vr)				+
Poznámky				
5. Kritériá zabezpečenia Biodiverzity				
Staré a mŕtve drevo stojace a ležiace			+	
Biodiverzita flóry – prízemnej vegetácie			+	
Biodiverzita fauny, hlavne prítomnosť avifauny (vtákov)			+	
Spontánne dynamické vývojové procesy (sukcesie s br, bo ap.)				+
Historické pestovateľské formy (napr. nízke lesy) s ohľadom na biodiverzitu				+
Poznámky				

Pozn. Na zatriedenie do príslušného stĺpca použite znamienko +

Zámer na vytvorenie objektu PRO SILVA lokalita Dolná Marková

Navrhovaný objekt vytvára skupina vytipovaných porastov o celkovej rozlohe 89,01 ha. Porasty sú v štádiu vyšších vekových tried, ktoré v tomto decéniu prechádzajú do obnovy, alebo sú už rozpracované maloplošnými clonnými rubmi. Drevinové zloženie porastov objektu je pestré. Prevládajúce dreviny sú: buk, dub, hrab a lipa. V menšej miere sú zastúpené jaseň, javor horský a javor poľný. Slabo vtrúsené sú brekyňa, čerešňa a brest, ktorý sa síce dobre zmladzuje, avšak v štádiu žrďkovín usychá. Z ihličnanov, ktoré boli založené umelou obnovou sú zastúpené smrekovec, smrek, borovica sosna a borovica čierna.

Zámer pre vytvorenie objektu PRO SILVA tvoria tieto dôvody:

1. Podstatne zvýšiť prírastok na vybraných nositeľoch hodnotovej produkcie (uvoľňovaním ich korún), skvalitnenie drevnej zásoby – lepšie speňaženie
2. rozdiferencovanie vertikálnej a horizontálnej štruktúry porastov- stabilita porastov
3. cieľavedomá zmena drevinového zloženia (selekciou zmladenia vytvárať hlúčiky jednotlivých drevín; zmeniť najmä hrabové časti porastov a dubové časti výmladkového pôvodu)
4. zvýšiť podiel prirodzenej obnovy, resp. zrušiť umelú obnovu – odbúrať náklady na zalesňovanie
5. zvýšenie biodiverzity porastov ponechaním biologicky aktívneho dreva

Popis navrhovaných opatrení platného LHP a doterajšej praxe:

Obnovné ťažby

Doteraz boli aplikované maloplošné clonné ruby. Presvetľovalo sa z pravidla jeden krát za decénium a ukončené dorubom.

Technologické ťažobné postupy: ťažba JMP a približovanie UKT prípadne LKT, kmeňová metóda a manipulácia na OM.

Výchovné ťažby:

Predpísaná a vykonaná intenzita 4-5%. Použitý negatívny výber zameraný na netvárne, poškodené a suché jedince. Predpísaná výška hmoty nepostačovala na odstránenie dubových suchárov. Tieto sa priebežne vyberali v predrubných náhodných ťažbách.

Obnova lesa:

V rámci objektu bola realizovaná len v dvoch porastoch.
460-11: očakávané prirodzené zmladenie (70%) sa naplnilo (71%). Doplňovala sa časť dubu. Problém s dubovým zmladením bol v slabej rodivosti materského porastu a najmä vo vysokej koncentrácii zveri v zimnom období.
455 A10: predpis zmladenia len 10% zrejme pre zmenu drevinového zloženia dub, buk. Zmladenie sa dostavilo avšak jaseň, javor poľný, javor horský a brest. Udržovanie predpísaného drevinového zloženia je neefektívne – vysoké náklady.

Starostlivosť o mladé lesné porasty:

Doplňované dreviny sa vyžínali, chránili proti zveri. Plecími rubmi sa potláčali nežiadúce dreviny (rakyta, svíb, javor poľný). Na celých plochách sa likvidoval plamienok plotný.

Výchova prečistkami:

Prečistky sa vykonávali dvakrát v decéniu. Zamerané na ovplyvňovanie drevinového zloženia. Vyberali sa predrastlíky, rozrastlíky a netvárne jedince.

Zmena prístupu k obhospodarovaniu objektu PRO SILVA:

Obnovné ťažby:

Ku každému porastu pristupovať individuálne. Všeobecne možno povedať, že treba obmedziť maloplošné clonné ruby. Pre dosiahnutie zámeru viac používať účelový výber, skupinovitý clonný rub prípadne mozaikový rub.

Pre dorub a zblíženie nositeľov hodnotovej produkcie treba v prvom rade doriešiť rozčleňovanie porastov, už vzhľadom na vysoké zmladenie. V dubových častiach zásah jeden krát v decéniu – uvolnenie korún. U ostatných i dva krát za decénium. Dbať na prítomnosť pod úrovne, ktorá pomáha zabraňovať zavlkateniu. Pri samotnej ťažbe a zbližovaní SK maximálne zabrániť poškodeniu mladín a stojacich stromov (smerová stínka, manipulácia v poraste a pod.).

Výchova prečistkami:

V bukových častiach prečistky obmedziť, vyberať javor poľný, rakytu a dôsledne porasty rozčleniť na pracovné polia. V ostatných častiach používať prečistky na usmernenie drevinového zloženia. Jednotlivé dreviny nechať rásť v hlúčikoch.

Starostlivosť o mladé lesné porasty:

Porasty objektu sú pod tlakom plamienku plotného, ktorý bude treba potláčať. V lokalite objektu sa v zimnom a predjarnom období sústreduje veľké množstvo vysokej a najmä muflonej zvery, čo zvyšuje nároky ako aj náklady na ochranu pred ohryzom a lúpaním.

Demonštračné objekty

Porast 454

Charakteristika LHP 1997-2006

Výmera 22,06 ha, vek 100, zakmenenie 0,8, zastúpenie drevín: BK50, DB30, HB10, LP10, celková zásoba 8229 m3, t.j., 350m3/ha.

Predpis predchádzajúceho LHP – 350m3-16m3/ha, vykonané 1999-300m3 a 2005-PN 275m3.

Nový predpis zatiaľ nebol stanovený.

Komentár: po vykonaných zásahoch sa porast začína zmladzovať najmä v okrajových častiach. Navrhujem porast dôsledne rozčleniť. V SV časti vzhľadom na výšku zmladenia dorub v šírke 15 m. V ostatných bukových častiach porastu vyberať kmene s dosiahnutými cieľovými dimenziami (využívať pre aukcie). Tým sa uvoľní zmladenie a porast sa výškovo rozdiferencuje. Tento proces už prebieha, avšak v mnohých prípadoch sa v týchto kotlíkoch agresívne presadzuje lipa. Túto treba potláčať, nie však paušálne. V hrabových častiach porastu sa zmladzuje: JS, JVH, JVP, LP, Brest. Zmladenie

treba udržovať v hlúčikoch, okrem brestu, ktorý podľa doterajších skúseností po dosiahnutí štádia žrďkovín, usychá. V dubovej časti porastu zamerať sa na uvoľnenie korún cieľových stromov. Uvoľňovať citlivo, aby sa zabránilo zavlkateniu. Na zavlkatenie sú náchylné aj lipy, ktoré sú tú tiež kvalitné.
Ťažbu vykonať v zimnom období na snehu. Zásah 1x za decénium.

Porast 464

Charakteristika LHP 1997-2006
Výmera 11,06 ha, vek 95, zakmenenie 0,8, zastúpenie drevín: DB85, BK10, Hrab5, celková zásoba 3119m3, t.j., 282m3/ha.
Predpis predchádzajúceho LHP – ŤV 95m3, t.j. 9m3/ha, vykonané 1999-300m3 a 2005-PN 64m3.
Nový predpis zatiaľ nebol stanovený.
Komentár: v DB časti navrhujem zásah 1x za decénium – uvoľňovať najkvalitnejšie stromy – zvýšiť prírastok. Pokračovať v odstraňovaní usychajúcich stromov. Vo vzniknutých medzerách nastupuje zmladenie, avšak so slabým zastúpením duba. Príčina je pravdepodobne vo vysokej koncentrácii zveri, a taktiež v slabej rodivosti duba. Zmladenie treba udržovať v skupinkách podľa drevín. Zastúpené v zmladení sú: BK, JS, JVH, JVP, LP, Brest, DB a vtrúsene brekyňa a čerešňa vtáčia. Buky s dosiahnutými hrúbkovými dimenziami postupne vyberať (využívať pre aukcie). Náklady zvýši výrub plamienku a ochrana proti zveri.
Ťažbu vykonať v zimnom období na snehu.

Porast 461A

Charakteristika LHP 1997-2006
Výmera 942ha, vek 100, zakmenenie 0,7, zastúpenie drevín:DB54, HB24, BK10, BO8, Javor horský4, celková zásoba 2760m3, t.j., 293m3/ha.
Predpis predchádzajúceho LHP – bez zásahu, ale PN140m3, t.j. 14,86m3/ha, vykonané 2005-PN 140m3/ha.
Nový predpis zatiaľ nebol stanovený.

Komentár: porast sa po PN ťažbe začal intenzívnejšie zmladzovať. Zmladzuje sa intenzívnejšie: LP, JS, JVH, JVP, Brest, HB. Zmladenie v kotlíkoch udržovať v hlúčikoch podľa drevín. Vyrubovať plamienok a nežiadúce dreviny (baza, svíb), chrániť proti zveri.
Ťažbu vykonať v zimnom období na snehu. Zásah 1x za decénium, jednotlivý výber, uvoľňovanie korún cieľových stromov – zvýšenie prírastku.

Ekonomické zhodnotenie demonštračných objektov:

Ťažbové práce budú prevedené v obvyklých nákladoch.
Zvýšenie hodnoty drevnej hmoty.
Odbúranie umelej obnovy.
Náklady sa zvýšia pri výrube plamienka a nežiaducich drevín a ochrane proti ohryzu a lúpaniu zverou.

Prácu lesníkov niekedy nahrádza sama príroda. Po vypadnutom strome vzniklo pestré zmladenie a z pahýľu kvalitné biologicky aktívne drevo.

Všetky bresty po dosiahnutí štádia žrďkovín usychajú. Treba s týmto faktom rátať pri selekcii zmladenia.

Zoznam porastov objektu Pro silva - Dolná Marková

Porast	Výmera	Vek
454	22,06	100
455A10	8,63	115
460-10	4,33	115
461A	9,42	110
461B	1,33	90
462	7,68	85
464	11,06	95
465	12,09	90
466	12,41	100
Spolu	89,01	

(náčrtok JPRL a ťažbovo – obnovného postupu)

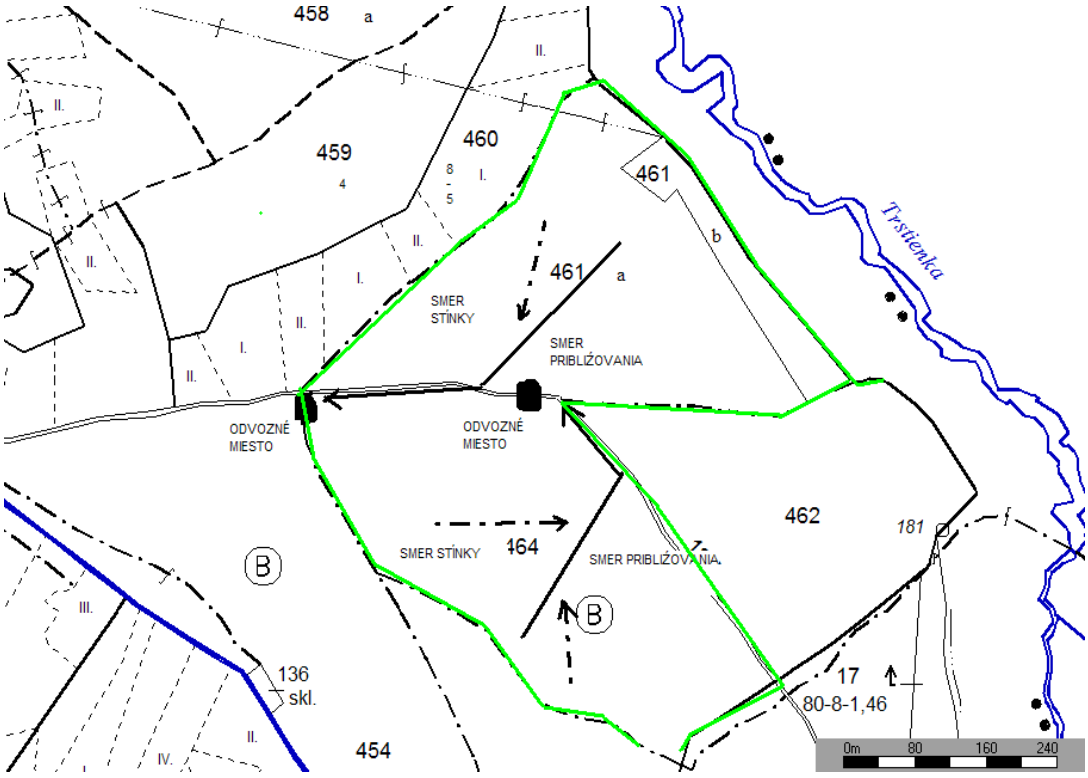

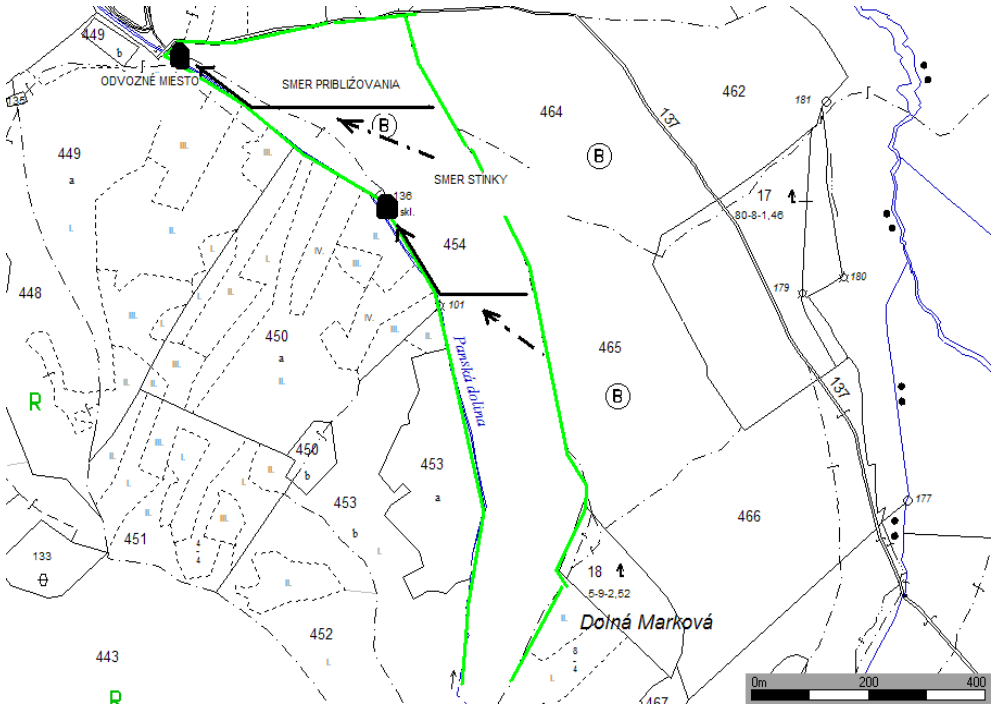
ODVOZNÉ MIESTO
SMER PRIBLIŽOVANIA
SMER STINKY
Panská dolina
Dolná Marková
0m
200
400

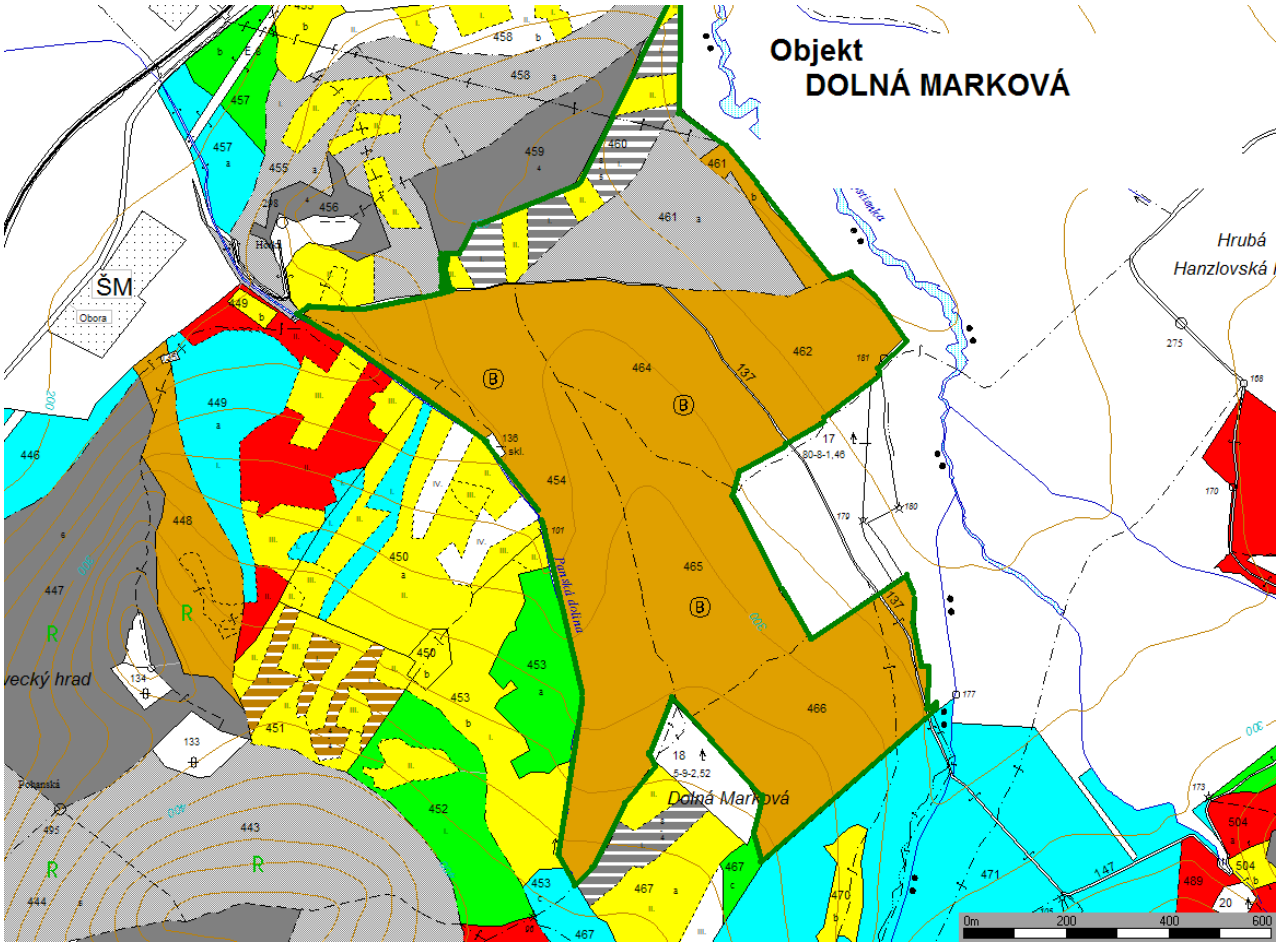
Objekt
DOLNÁ MARKOVÁ
ŠM
Obora
Hrubá
Hanzlovská
Panská dolina
Dolná Marková
0m
200
400
600